

**ΠΑΝΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ: ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑΣ**

Τρύφωνας Κωστόπουλος

Καθηγητής

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ:

«Τοπική Κοινωνία και Διοίκηση»

Ακαδημαϊκό Έτος 2015-2016

Ε' Εξάμηνο

Αθήνα 2015

Εξεταστέα ύλη:

1. Arye Hillman, *Δημόσια οικονομική και Δημόσια πολιτική* εκδ. Παπαζήση, Αθήνα, 2013.

Κεφάλαιο 2

Θεσμοί και διακυβέρνηση

Κεφάλαιο 10

Ανάγκη για κρατική παρέμβαση

Θέματα για την εκπόνηση προαιρετικών εργασιών

1. Θεωρητικές προσεγγίσεις για το κράτος και τη Δημόσια Διοίκηση
2. Δημόσια διοίκηση και κρατική παρέμβαση
3. Διαφθορά και γραφειοκρατία στη Δημόσια Διοίκηση
4. Το φαινόμενο της διαφθοράς στην Ελλάδα
5. Θεωρητικές προσεγγίσεις για την Τοπική Αυτοδιοίκηση
6. Ο θεσμός της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην Ελλάδα
7. Η Τοπική Αυτοδιοίκηση την περίοδο της τουρκοκρατίας
8. Η Τοπική Αυτοδιοίκηση Ζαγορίου, Αμπελάκια
9. Η Τοπική Αυτοδιοίκηση και η Λαϊκή Δικαιοσύνη την Περίοδο της Εθνικής Αντίστασης
10. Η μεταρρύθμιση του θεσμού της Τοπικής Αυτοδιοίκησης την περίοδο της μεταπολίτευσης

Θέματα για την εκπόνηση προαιρετικών εργασιών

1. Το πρόγραμμα «Ιωάννης Καποδίστριας»
2. Το πρόγραμμα «Καλλικράτης»
3. Δημόσιες και Δημοτικές Επιχειρήσεις
4. Πρώτος βαθμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης
5. Δεύτερος βαθμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης
6. Ο Θεσμός των Διευρυμένων Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων
7. Ο Θεσμός των Διευρυμένων Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων. Η περίπτωση Αθήνας-Πειραιά ή Έβρου και Ροδόπης ή Δράμας, Καβάλας και Ξάνθης
8. Οι Διοικητικές Περιφέρειες (Έχουμε 7 συνολικά)

Θέματα για την εκπόνηση προαιρετικών εργασιών

1. Μεταρρύθμιση ή κοινωνική αλλαγή
2. Κράτος και επανάσταση (Λένιν)
3. Κοινωνική μεταρρύθμιση ή επανάσταση (Λούξεμπουργκ)
4. Αυτοδιοίκηση αυτοδιαχείριση και η Παρισινή Κομμούνα
5. Οι Ουτοπιστές σοσιαλιστές (Σαιν-Σιμόν, Φουριέ και Όουεν)
6. Οι αναρχικοί (Προυντόν, Μπακούνιν, και Κροπότκιν)
7. Ρήγας Φεραίος ή Βελεστινλής και το Πρόγραμμά του

Θέματα για την εκπόνηση προαιρετικών εργασιών

- Άμεση δημοκρατία
- Αντιπροσωπευτική δημοκρατία
- Προλεταριακή δημοκρατία
- Ο θεσμός των δημοψηφισμάτων. Να αναφερθείτε στα αρνητικά δημοψηφίσματα για το *Ευρωσύνταγμα*, το ΟΧΙ στο ευρώ από την Σουηδία κ.λπ.
- Ο δημοτικός «σοσιαλισμός»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΘΕΣΜΟΙ ΚΑΙ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ

- Οι θεσμοί υπάρχουν ανεξάρτητα από τα υποκείμενα:
- Η γερουσία ή το κοινοβούλιο δεν εξαρτώνται από την ταυτότητα εκείνων που κατέχουν το αξίωμα του πολιτικού αντιπροσώπου.
- Η κρατική γραφειοκρατία είναι ανεξάρτητη από την ταυτότητα των αξιωματούχων γραφειοκρατών.
- Ένα δικαστικό σώμα ή σύστημα είναι ανεξάρτητο από το ποιοι μπορεί να είναι κάθε φορά οι δικαστές.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΘΕΣΜΟΙ ΚΑΙ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ

- Όταν οι δικαστές, πολιτικοί αντιπρόσωποι ή γραφειοκράτες αποχωρούν, οι θεσμοί παραμένουν.
- Η αγορά δεν εξαρτάται από το ποιος αγοράζει ή πωλεί και ο θεσμός της ατομικής ιδιοκτησίας δεν εξαρτάται από το ποιος είναι ο κάτοχος.

Η διακυβέρνηση μια χώρας

- Διακυβέρνηση είναι η πράξη της διοίκησης και της άσκησης της εκτελεστικής εξουσίας.
- Όταν τα συμφέροντα του φορολογούμενου και του ψηφοφόρου εξυπηρετούνται επαρκώς από την κυβέρνηση, η διακυβέρνηση χαρακτηρίζεται ικανοποιητική.
- Αντιθέτως, η διακυβέρνηση είναι ανεπαρκής ή μη ικανοποιητική όταν η εκτελεστική εξουσία ασκείται προς όφελος των μελών της κυβέρνησης, των οικογενειών και των φίλων τους, παρά των φορολογούμενων και των ψηφοφόρων.

Ερώτηση 1^η

- **Να αναφερθείτε στην απόσπαση προσόδων (εισοδημάτων) και στο φαινόμενο της διαφθοράς**

Το φαινόμενο της διαφθοράς

- Διαφθορά έχουμε όταν οι φορείς λήψης πολιτικών αποφάσεων παρέχουν προσωπικά οφέλη στους εαυτούς τους μέσω της απόσπασης προσόδων (εσόδων).
- Δηλαδή, η απόσπαση προσόδων σχετίζεται με τη διαφθορά.
- Απόσπαση προσόδων συμβαίνει, για παράδειγμα, όταν προτείνεται νομοθεσία η οποία, αν εγκριθεί, θα είναι δυσμενής για ορισμένες ομάδες συμφερόντων και ταυτόχρονα επωφελούνται άλλες ομάδες συμφερόντων.

Η εξαγορά από τα μονοπώλιο του πολιτικού προσωπικού

- Το μονοπώλιο μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την απόσπαση προσόδων (χρήματος).
- Μετά τη δημιουργία μονοπωλιακών δικαιωμάτων, ένας φορέας λήψης αποφάσεων μπορεί να καταστήσει εκ νέου τη μονοπωλιακή πρόσοδο διεκδικήσιμη από νέους ανταγωνιστές

Η εξαγορά από τα μονοπώλιο του πολιτικού προσωπικού

- Εναλλακτικά, ο φορέας λήψης πολιτικών αποφάσεων μπορεί να απειλήσει ότι θα καταστήσει εκ νέου διεκδικήσιμη τη μονοπωλιακή πρόσοδο, αποσπώντας κατ' αυτόν τον τρόπο πρόσοδο από τον κατεστημένο μονοπωλητή προκειμένου να αποφασίσει τελικά να μην την καταστήσει διεκδικήσιμη.

Η Διαφθορά

- Στα δημοκρατικά καθεστώτα, η δημιουργία και η επιδίωξη προσόδων δεν είναι παράνομες δραστηριότητες –όπως δεν είναι απαραίτητα και η απόσπαση προσόδων.
- Η παρανομία έγκειται στην ύπαρξη διαφθοράς.
- *Διαφθορά είναι η παράνομη χρήση της κρατικής εξουσίας για την απόκτηση άμεσου προσωπικού οφέλους.*

Η διαφθορά στις υπανάπτυκτες χώρες

- Η διαφθορά συναντάτε σε μεγάλο βαθμό στις αυταρχικές κοινωνίες χαμηλού εισοδήματος.
- Κατά την άφιξη σε μια χώρα χαμηλού εισοδήματος μπορεί να υπάρχει ανάγκη δωροδοκίας προκειμένου να επιβεβαιωθεί ότι μια βίζα εισόδου είναι πράγματι έγκυρη.
- Ή να απαιτείται δωροδοκία για την παραλαβή των αποσκευών.
- Οι δωροδοκίες, μπορεί να συνεχιστούν κατά τη συναλλαγή με αξιωματούχους της αστυνομίας ή του κράτους, και μπορεί να είναι απαραίτητες σε κάθε τομέα οικονομικής δραστηριότητας.

Η καριέρα στο δημόσιο και η διαφθορά

- Η δωροδοκία αποτελεί από μόνης της μεταβίβαση εισοδήματος (όπως όταν ένας ληστής κλέβει τα λεφτά μας).
- Ωστόσο, η δουλειά ή η θέση του κρατικού αξιωματούχου που δωροδοκήθηκε μπορεί να είναι διεκδικήσιμη.
- Στην περίπτωση αυτή, η δωροδοκία γίνεται πρόσοδος που προσελκύει πόρους σε μια προσοδοθηρική διεκδίκηση.
- Στη διεκδίκηση αυτή, επιβράβευση είναι η δουλειά ή η κρατική θέση που επιτρέπει την είσπραξη δωροδοκιών.

Η καριέρα στο δημόσιο και η διαφθορά

- Ένας τρόπος να αντικατασταθεί ένας αξιωματούχος ο οποίος ωφελείται από δωροδοκίες είναι η δωροδοκία του ανώτερου στην κρατική ιεραρχία.
- Στην περίπτωση αυτή λαμβάνει και πάλι χώρα μεταβίβαση εισοδήματος, και η μεταβίβαση εισοδήματος μέσω δωροδοκίας του ανώτερου αξιωματούχου αποτελεί έναυσμα προσοδοθηρίας αν η θέση του ανώτερου αξιωματούχου που δωροδοκείται είναι επίσης διεκδικήσιμη.

Ορισμός της δωροδοκίας

- *Οι δωροδοκίες συνιστούν μεταβιβάσεις εισοδήματος που δημιουργούν προσοδοθηρικές διεκδικήσεις όταν οι δουλειές ή οι θέσεις των ατόμων που δωροδοκούνται είναι διεκδικήσιμες.*

Τα κίνητρα των πολιτικών για δημόσια αξιώματα

- Οι λόγοι για τους οποίους θέλει κανείς να γίνει πολιτικός ποικίλουν στις διάφορες χώρες.
- Στις προσοδοθηρικές κοινωνίες, το πολιτικό αξίωμα επιδιώκεται για τον προσωπικό πλουτισμό μέσω απόσπασης προσόδων.
- Ο φορέας λήψης πολιτικών αποφάσεων αποκτά προσωπικό εισόδημα από δωροδοκίες και από την άσκηση της κρατικής εξουσίας για τη δημιουργία και ενίοτε την προσωπική κατοχή μονοπωλίων

Η δωροδοκία των αξιωματούχων στις υπανάπτυκτες και αναπτυσσόμενες χώρες

- Τα φορολογικά έσοδα ενός κράτους μπορεί να καταθέτονται στον προσωπικό λογαριασμό του προέδρου του κράτους.
- Οι κρατικοί αξιωματούχοι και ο αρμόδιος για το διεθνές εμπόριο υπουργός μπορεί να κερδίσουν εισόδημα από το λαθρεμπόριο.
- Σε δημοκρατίες υψηλού εισοδήματος οι θεσμοί δεν συνάδουν με μια τέτοια ενδημική προσοδοθηρική διαφθορά και το πολιτικό αξίωμα δεν επιδιώκεται για τον προσωπικό υλικό πλουτισμό.

Η «απουσία» διαφθοράς των αξιωματούχων στις αναπτυγμένες χώρες

- Σε δημοκρατίες υψηλού εισοδήματος, η δωροδοκία συνιστά, παρέκκλιση και εν γένει δεν επιδιώκεται ούτε πραγματοποιείται.
- Ομοίως, οι φορείς λήψης πολιτικών αποφάσεων δεν είναι, εν γένει, διεφθαρμένοι, δηλαδή δεν χρησιμοποιούν τα δημόσια οικονομικά και τη δημόσια πολιτική για την απόσπαση προσόδων προς ίδιον όφελος ή προς όφελος των οικογενειών και των φίλων τους.

Η δωροδοκία των αξιωματούχων στις αναπτυσσόμενες χώρες

- Η απόσπαση προσόδων περιορίζεται, συνήθως, στις πολιτικές χάρες που ανταλλάσσονται με σκοπό την πολιτική υποστήριξη.
- Ασφαλώς, διεφθαρμένοι πολιτικοί εμφανίζονται περιστασιακά στις δημοκρατικές κοινωνίες υψηλού εισοδήματος:
- τα αποκλειστικά προνόμια της κυβέρνησης και οι διαβλεπόμενες ευκαιρίες δημιουργίας και προσωπικής απόσπασης προσόδων μπορεί να αποτελούν υπερβολικά μεγάλο πειρασμό.

Τα μέτρα εναντίον της διαφθοράς στις ανεπτυγμένες χώρες

- Μια κοινωνία δεν είναι διεφθαρμένη όταν οι δραστηριότητες διεφθαρμένων πολιτικών αποκαλύπτονται στα μέσα ενημέρωσης και οι διεφθαρμένοι πολιτικοί δικάζονται.
- Σε μια διεφθαρμένη κοινωνία, ένας διεφθαρμένος πρόεδρος, υπουργός ή δικαστής δεν θα κατηγορηθούν για διαφθορά.
- Συλλήψεις για διαφθορά θα γίνουν μόνο αν οι φορείς λήψης πολιτικών αποφάσεων ή οι δικαστές έχουν πέσει στη δυσμένεια του κυβερνήτη.

Η διαφθορά κύριο χαρακτηριστικό των καθυστερημένων χωρών

- Η διαφθορά αποτελεί πράγματι έναν τρόπο διακυβέρνησης σε αυταρχικές χώρες χαμηλού εισοδήματος.
- Ο κυβερνήτης επιτρέπει τη διαφθορά όλων ώστε όλοι να είναι ευάλωτοι και υπόλογοί του, αποκτώντας έτσι το πρόσχημα να απαλλάσσει από τα καθήκοντά του ή να φυλακίζει όποιον θέλει.

Ερώτηση 2^η

- Να αναφερθείτε γενικά στο φαινόμενο της γραφειοκρατίας

Η κρατική γραφειοκρατία συστατικό του κράτους

- Η Υπηρεσία Εισοδήματος στις ΗΠΑ και το Υπουργείο Οικονομικών σε άλλες χώρες συλλέγει φόρους.
- Οι κρατικές γραφειοκρατίες έχουν ρυθμιστικά καθήκοντα όπως να διασφαλίζουν την ύπαρξη ανταγωνιστικών αγορών και να εφαρμόζουν νόμους περιβαλλοντικής προστασίας.
- Ο δικαστικός κλάδος της κυβέρνησης έχει την υποχρέωση να διασφαλίζει το κράτος δικαίου. Επομένως, η γραφειοκρατία συνιστά θεμελιώδες συστατικό ενός κράτους.

Κίνητρα και συμπεριφορά σε μια γραφειοκρατία

Το μονοπώλιο της κρατικής γραφειοκρατίας

- Γενικά, οι κρατικές γραφειοκρατίες είναι μονοπώλια.
- Οι κρατικές υπηρεσίες ελέγχουν την υπηκοότητα και εκδίδουν διαβατήρια για ταξίδια στο εξωτερικό, διαχειρίζονται προγράμματα δημόσιας υγείας και κοινωνικής πρόνοιας, χειρίζονται τις προσφορές για οδικά έργα και προνοούν για την άμυνα.
- Οι κανονιστικές γραφειοκρατίες και το νομικό σύστημα είναι επίσης μονοπώλια.

Το μονοπώλιο της κρατικής γραφειοκρατίας

- Στις κρατικές γραφειοκρατίες, οι πρόσοδοι αποκτούν τη μορφή χαμηλής προσπάθειας και άλλων κερδών που σχετίζονται με την εργασιακή ποιότητα της ζωής.
- Οι κρατικές γραφειοκρατίες δεν μπορούν να χρεοκοπήσουν καθώς τα εισοδήματά τους διασφαλίζονται από τα φορολογικά έσοδα.

Η γραφειοκρατία στον ιδιωτικό και δημόσιο τομέα

- Οι κάτοχοι ενός ιδιωτικού μονοπωλίου έχουν κίνητρα να ελαχιστοποιήσουν τα κόστη παραγωγής για να αυξήσουν τα κέρδη.
- Τα κίνητρα σε μια κρατική γραφειοκρατία μπορούν να είναι τα ακριβώς αντίθετα.
- Η μεγιστοποίηση του κόστους, γιατί τα κόστη περιλαμβάνουν τους μισθούς των γραφειοκρατών.

Ο Max Weber για τη γραφειοκρατία

- Ο Max Weber περιέγραψε τις συνθήκες κατά τις οποίες οι γραφειοκρατικές πρόσοδοι δεν επηρεάζουν τα κίνητρα και τη συμπεριφορά των γραφειοκρατών.
- Ο Weber (1864-1920) ισχυρίστηκε ότι οι γραφειοκράτες καριέρας υπηρετούν μόνο το δημόσιο συμφέρον.
- Έτσι, λοιπόν, διατύπωσε μια κανονιστική προσέγγιση για το πώς θα έπρεπε να συμπεριφέρονται, υπό ιδανικές συνθήκες, οι γραφειοκράτες.

Οι αποκλείσεις των γραφειοκρατών από την κανονιστική προσέγγιση του Weber

- Απόκλιση από την κανονιστική προσέγγιση του Weber υπάρχει όταν οι δημόσιοι λειτουργοί μεγιστοποιούν τη χρησιμότητα ή κάνουν το καλύτερο που μπορούν για τους ίδιους.
- Οι σταδιοδρομίες και τα εισοδήματα των δημόσιων λειτουργών προωθούνται συχνά μέσω του ελέγχου μεγαλύτερων κρατικών προϋπολογισμών:
- γενικότερα, όσο αυξάνεται ο προϋπολογισμός που ελέγχει ένας γραφειοκράτης, τόσο αυξάνονται και το κύρος και η δύναμή του.

Γραφειοκράτες και φορολογούμενοι

- Μια μεγαλύτερη και πιο εκτεταμένη γραφειοκρατική ιεραρχία αυξάνει τις δυνατότητες προαγωγής, ενώ οι αξιωματούχοι που είναι επικεφαλής μιας πιο εκτεταμένης γραφειοκρατίας έχουν μεγαλύτερα εισοδήματα και δύναμη.
- Η μεγιστοποίηση του προϋπολογισμού και οι εκτεταμένες γραφειοκρατίες αντιτίθενται στα συμφέροντα των φορολογούμενων,
- οι οποίοι επιθυμούν μια αποτελεσματική γραφειοκρατία που να επιτυγχάνει τους καθορισμένους στόχους με τις ελάχιστες δυνατές δαπάνες.

Δημιουργία ζήτησης από τις γραφειοκρατίες

- Καθώς οι γραφειοκράτες επωφελούνται από τους μεγαλύτερους προϋπολογισμούς, έχουν κίνητρα να δημιουργήσουν ζήτηση των υπηρεσιών τους.
- Η διατήρηση της ανεργίας, εξυπηρετεί το ατομικό συμφέρον των κρατικών αξιωματούχων που είναι υπεύθυνοι για τη διαχείριση ενός προγράμματος αποζημίωσης ανέργων.
- Η διατήρηση της δυστυχίας συμφέρει τους κρατικούς κοινωνικούς λειτουργούς γιατί χωρίς αυτή δεν υπάρχει η πελατειακή βάση που δικαιολογεί τις θέσεις τους.

Η «εξειδίκευση» της γραφειοκρατίας

- Για να δημιουργήσουν ζήτηση των υπηρεσιών τους, οι αξιωματούχοι του υπουργείου Εξωτερικών έχουν συμφέρον να προβάλλουν την ανάγκη ύπαρξης πρεσβειών και προξενείων σε ξένες χώρες.
- Αν οι αξιωματούχοι έχουν επενδύσει στην εκμάθηση μιας ξένης γλώσσας, θα επιδιώκουν ιδιαίτερα την αύξηση της διπλωματικής αντιπροσώπευσης σε χώρες όπου ομιλείται η γλώσσα που έχουν μάθει.

Μέτρηση του γραφειοκρατικού παραγωγικού αποτελέσματος

- Στον ιδιωτικό τομέα τα κίνητρα του κέρδους οδηγούν στην παρακολούθηση και την αξιολόγηση των εργαζομένων.
- Η διοίκηση επιβραβεύεται για την ικανότητά της να εκτιμά με ακρίβεια το κατά προσέγγιση υπολογιζόμενο παραγωγικό αποτέλεσμα των εργαζομένων.
- Το κατά πόσο είναι ακριβής η εκτίμηση της διοίκησης αποτυπώνεται στα κέρδη.

Η αξιολόγηση του δημόσιου τομέα

- Η επιβράβευση για την πραγματοποίηση σωστών εκτιμήσεων δεν είναι ίδια για τους κρατικούς φορείς και τις κρατικές υπηρεσίες.
- Η κερδοφορία δεν αποτελεί κριτήριο αξιολόγησης της γραφειοκρατικής αποτελεσματικότητας γιατί το παραγωγικό αποτέλεσμα των κρατικών φορέων και υπηρεσιών δεν υπολογίζεται με τα κριτήρια της αγοράς.

Η ΑΝΑΓΚΗ ΓΙΑ ΚΡΑΤΙΚΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ

- Στο κεφάλαιο αυτό θα δούμε την ανάγκη για κρατική παρέμβαση.
- Θα εξετάσουμε την διεύρυνση του δημόσιου τομέα από την εποχή του Adam Smith και θα θέσουμε το ερώτημα κατά πόσον αυτή υπήρξε πάντοτε κοινωνικά επωφελής.
- Θα μελετήσουμε το ρόλο της εμπιστοσύνης σε μια κοινωνία, γνωστής επίσης ως κοινωνικό κεφάλαιο.

Η μεγέθυνση του δημόσιου τομέα και η ανάγκη για κυβέρνηση

- Το μέγεθος του δημόσιου τομέα εξαρτάται από τη φορολογία και τις δημόσιες δαπάνες.
- Το εύρος της φορολόγησης και των δημόσιων δαπανών ή των δημόσιων οικονομικών, συνιστά έναν εν μέρει μόνο υπολογισμό του μεγέθους ενός δημόσιου τομέα.

Ερώτηση 3^η

- **Να αναλύσετε διεξοδικά πώς και γιατί διευρύνθηκε ο κρατικός τομέας;**

Εισοδήματα και η ποιότητα ζωής στις προβιομηχανικές κοινωνίες

- Στις προβιομηχανικές αγροτικές κοινωνίες, το εισόδημα πήγαιζε κατά κύριο λόγο από την αγροτική παραγωγή.
- Η βασιλική οικογένεια και οι οικογένειες των ευγενών κατείχαν τη γη από κληρονομιά, και οι απλοί άνθρωποι δούλευαν στα κτήματα ως υποτακτικοί.

Εισοδήματα και η ποιότητα ζωής στις προβιομηχανικές κοινωνίες

- Το να είναι κανείς φτωχός θεωρείτο γενικά μια μοιραία κατάσταση ή θεία πρόνοια, όπως ακριβώς και το να είναι κανείς ευγενής και επομένως πλούσιος ή να είναι βασιλιάς ή βασίλισσα.
- Δεν σημειωνόταν σχεδόν καθόλου κοινωνική κινητικότητα. Οι ευγενείς παντρεύονταν μεταξύ τους, δεν εργάζονταν και είχαν υπηρέτες.
- Καλή δουλειά θεωρείτο, να υπηρετεί κανείς την κληρονομική τάξη των πλούσιων γαιοκτημόνων.

Το κοινοβούλιο περιορίζει την εξουσία της μοναρχίας

- Την εποχή που εκδόθηκε *Ο πλούτος των εθνών* (1776), του Adam Smith, στην Αγγλία είχε περιοριστεί η εξουσία της μοναρχίας, μέσω περιορισμών των βασιλικών προνομίων, οι οποίοι είχαν θεσπισθεί με την πάροδο του χρόνου σε αντάλλαγμα για την παροχή φορολογικών εσόδων από το κοινοβούλιο.

Ο πρώτος κοινοβουλευτισμός στη Μεγάλη Βρετανία

- Το κοινοβούλιο είχε ασκήσει την εξουσία για ένα μικρό χρονικό διάστημα χωρίς βασιλιά, υπό τον Oliver Cromwell. Όταν διεξάγονταν ψηφοφορίες στο κοινοβούλιο για τους φόρους, οι τάξεις των γαιοκτημόνων ψήφιζαν τον τρόπο με τον οποίο θα φορολογούνταν οι ίδιοι. Το δικαίωμα ψήφου και του να είναι κανείς πολιτικός εκπρόσωπος βασιζόταν στο προνόμιο της ιδιοκτησίας γης.

Ο πρώτος κοινοβουλευτισμός στη Μεγάλη Βρετανία

- Στην Αγγλία, όταν κάποιος ήταν ιδιοκτήτης γης σε περισσότερες από μια εκλογικές περιφέρειες είχε το νόμιμο δικαίωμα να ψηφίζει πάνω από μια φορά.
- Η δημοκρατία δεν σήμαινε «ένας άντρας, μια ψήφος»
- Πιο συχνά, ο ένας μπορεί να μην είχε δικαίωμα ψήφου και ο άλλος να είχε δικαίωμα να ψηφίσει περισσότερες από μια φορές.
- Μόνο οι προνομιούχοι άντρες ψηφίζαν.

Πηγές κυβερνητικών εσόδων

- Η βασική πηγή φορολογικών εσόδων ήταν οι ειδικοί φόροι κατανάλωσης και οι εισαγωγικοί δασμοί.
- Δασμοί επιβάλλονταν στο τσάι, τη ζάχαρη, το αλάτι και άλλα μπαχαρικά.
- Η Αμερικανική Επανάσταση ενάντια στην αποικιοκρατία ξεκίνησε με το άδειασμα στο λιμάνι της Βοστώνης του τσαγιού που ήθελε να φορολογήσει ο άγγλος βασιλιάς.
- Έχουμε έξαρση του λαθρεμπορίου.

Πρόσοδος χρημάτων από το εμπόριο (Μερκαντιλισμός)

- Οι κυβερνώντες είχαν έσοδα από την πώληση του δικαιώματος μονοπωλίου είτε στην εγχώρια αγορά είτε στο διεθνές εμπόριο.
- Η ιδεολογία του μερκαντιλισμού, την οποία επέκρινε ο Adam Smith, θεωρούσε ότι ο στόχος ήταν η πώληση σε άλλες χώρες και όχι η αγορά, και η χρήση του χρυσού και του αργύρου που εισπράττονταν από τις εξαγωγές, για τη χρηματοδότηση ενός στρατού που θα μπορούσε να επιτεθεί ή να αμυνθεί όπως πρέπει.

Η Βιομηχανική Επανάσταση και η μεσαία τάξη

- Η Βιομηχανική Επανάσταση ήταν η αιτία που η γη έπαψε πλέον να είναι η βασική πηγή πλούτου. Η ενέργεια του ατμού αντικατέστησε την σωματική δύναμη των ζώων και των ανθρώπων, ενώ το ίδιο συνέβη με την αιολική ενέργεια στους ανεμόμυλους και τα ιστία των πλοίων.
- Η Βιομηχανική Επανάσταση και η ανάπτυξη μιας μεσαίας τάξης ήταν η έναρξη της διαδικασίας της ανάπτυξης κυβερνήσεων μέσω της φορολόγησης με ευρύτερη φορολογική βάση και των δημόσιων δαπανών

Οι δημόσιες δαπάνες και ο νόμος του Wagner

- Καθώς τα εισοδήματα το 19ο αιώνα αυξάνονταν, ο γερμανός οικονομολόγος, Adolph Wagner (1835-1917), παρατήρησε ότι το μέγεθος του δημόσιου τομέα αυξανόταν δυσανάλογα. Διατύπωσε μια πρόταση που είναι γνωστή ως *νόμος του Wagner*.
- Σύμφωνα με το νόμο του Wagner, το μέγεθος του δημόσιου τομέα όπως υπολογίζεται από τις δημόσιες δαπάνες αυξάνεται αναλογικά περισσότερο από το εθνικό εισόδημα (Wagner, 1893).

Οι δημόσιες δαπάνες και ο νόμος του Wagner

- Από τις αρχές του 20^{ου} αιώνα, οι κοινωνικές κυβερνητικές δαπάνες στις χώρες με υψηλά εισοδήματα αυξήθηκαν πολύ σημαντικά.
- Η αύξηση των κοινωνικών δαπανών σημειώθηκε κυρίως κατά τη διάρκεια του 20ου αιώνα.
- Οι κοινωνικές δαπάνες σημείωσαν αξιόλογη αύξηση σε όλες τις χώρες.
- Το μεγαλύτερο ποσοστό κοινωνικών δαπανών σε σχέση με το ακαθάριστο εθνικό προϊόν (ΑΕΠ) παρατηρήθηκε στα τέσσερα σκανδιναβικά «κράτη πρόνοιας» όπου παρέχεται εκτενής κοινωνική ασφάλιση.

Οι αντιφάσεις του νόμου του Wagner και η αντιδραστική θεωρία του Μάλθους

- Τον 19ου αιώνα παρατηρούμε ότι οι δαπάνες για την ενίσχυση των φτωχών, στην Αγγλία την Ουαλία, το Βέλγιο και την Ολλανδία μειώθηκαν
- Ο Thomas Malthus (1766-1834) υποστήριξε ότι η αύξηση του πληθυσμού θα υπερέβαινε την παραγωγή τροφίμων, επειδή ο πληθυσμός αυξάνεται με γεωμετρική πρόοδο, ενώ η παραγωγή τροφίμων αυξάνεται με αριθμητική.

Οι αντιφάσεις του νόμου του Wagner και η αντιδραστική θεωρία του Μάλθους

- Η ιδέα του Malthus, ότι υψηλότερα εισοδήματα των φτωχών θα οδηγούσαν απλά στην αύξηση του πληθυσμού η οποία τελικά επαναφέρει τα εισοδήματα σε επίπεδα στοιχειώδους συντήρησης, κατέστησε την ενίσχυση των φτωχών άνευ αντικειμένου, διότι η ενίσχυση των φτωχών με την πάροδο του χρόνου δεν θα μπορούσε να έχει σαν αποτέλεσμα την άνοδο του βιοτικού επιπέδου.

Οι επεξηγήσεις του νόμου του Wagner που τον επιβεβαιώνουν

- Πέρα, όμως, από τις εξαιρέσεις, πού βασίζεται η γενικότερη τάση που εκφράζεται στο νόμο του Wagner, ότι δηλαδή αυξάνεται το μέγεθος του δημόσιου τομέα; Υπάρχουν εξηγήσεις που εστιάζουν 1) στην αυξημένη ζήτηση δημόσιων δαπανών, 2) στις αυξήσεις της παροχής φορολογικών εσόδων,

Οι επεξηγήσεις του νόμου του Wagner που τον επιβεβαιώνουν

- και 3) σε οικονομικό-πολιτικούς λόγους, στους οποίους περιλαμβάνονται η επέκταση του δικαιώματος της ψήφου και η δημιουργία ομάδων συμφερόντων με κοινά εισοδήματα και κοινούς ιδιοτελείς στόχους περί δημόσιας πολιτικής.

Επιδράσεις της ζήτησης στην διεύρυνση του δημόσιου τομέα

- Η ζήτηση για δημόσιες δαπάνες αυξάνεται όταν εκχωρούνται αρμοδιότητες στις κυβερνήσεις προκειμένου αυτές να πετύχουν κοινωνικούς στόχους.

Μεσαία τάξη και δημόσια αγαθά

- Η ζήτηση δημόσιων αγαθών αυξάνει το μέγεθος του δημόσιου τομέα όταν η ανάπτυξη της μεσαίας τάξης μετατρέπει τα πρώην ιδιωτικά αγαθά σε δημόσια αγαθά.
- Για τις τάξεις των πλούσιων γαιοκτημόνων, οι δρόμοι ήταν ιδιωτικοί. Τα παιδιά τους φοιτούσαν σε ιδιωτικά σχολεία και κολλέγια.

Μεσαία τάξη και δημόσια αγαθά

- Καθώς η μεσαία τάση αναπτυσσόταν, οι υπηρεσίες που μέχρι τότε παρείχαν ιδιωτικά, μετατράπηκαν σε δημόσια αγαθά τα οποία διεκδίκησε συλλογικά η μεσαία τάξη μέσω δημόσιας χρηματοδότησης.

Κοινωνική ασφάλιση και προνοιακά δικαιώματα

- Τα προνοιακά δικαιώματα της κοινωνικής ασφάλισης αυξάνουν τις δημόσιες δαπάνες.
- Όταν κάποιος έχει υψηλό εισόδημα επιθυμεί να ασφαλιστεί.
- Ο δημόσιος τομέας διευρύνεται όταν οι άνθρωποι επιθυμούν μεγαλύτερη κοινωνική ισότητα (η οποία συνιστά δημόσιο αγαθό)

Δημογραφικά στοιχεία, υγεία και μεταβιβάσεις
εισοδήματος στους ηλικιωμένους

- Τα δημογραφικά στοιχεία και η υγεία είναι παράγοντες που επηρεάζουν το μέγεθος του δημόσιου τομέα.
- Οι βελτιώσεις στον τομέα της υγειονομικής περίθαλψης έχουν σαν αποτέλεσμα τη μεγαλύτερη διάρκεια ζωής των ανθρώπων.

Δημογραφικά στοιχεία, υγεία και μεταβιβάσεις εισοδήματος στους ηλικιωμένους

- Το γεγονός ότι ο αριθμός των ανθρώπων που καταφέρνουν να φτάσουν στην ηλικία συνταξιοδότησης όλο και αυξάνεται, επιτάσσει την κυβέρνηση να εξασφαλίσει μια αξιοπρεπή διαβίωση για αυτούς τους ανθρώπους.
- Όταν οι άνθρωποι ζουν περισσότερο, αυξάνεται η απαίτηση για δημόσια χρηματοδότηση των προνοιακών δικαιωμάτων υγειονομικής περίθαλψης σε ηλικιωμένους.

Διεύρυνση της φορολογικής βάσης

- Τα φορολογικά έσοδα αυξάνονται όταν μεγαλώνουν οι φορολογικές δυνατότητες.
- Κατά τη διάρκεια της οικονομικής ανάπτυξης, οι άνθρωποι φτάνουν να έχουν εισοδήματα που υπερβαίνουν το επίπεδο επιβίωσης και τα οποία μπορούν να φορολογηθούν.

Διεύρυνση της φορολογικής βάσης

- Οι φορολογικές βάσεις επίσης διευρύνονται όταν οι άνθρωποι που μέχρι πρότινος ήταν αυτάρκεις προσφέρουν περισσότερα στο κράτος.

Διεύρυνση της φορολογικής βάσης Γυναίκες στην αγορά εργασίας

- Η είσοδος των γυναικών στην αγορά εργασίας διέυρυνε τη δυνατότητα εσόδων για τις κυβερνήσεις.
- Η είσοδος των γυναικών στο εργατικό δυναμικό ήταν, μια απάντηση στο γεγονός ότι οι άντρες άφηναν την αγορά εργασίας για να παράσχουν τις υπηρεσίες τους στο στρατό κατά τη διάρκεια του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου στα μέσα του 20ου αιώνα. Όταν τελείωσε ο πόλεμος, είχε ήδη καθιερωθεί ότι οι γυναίκες εργάζονταν και δεν έμεναν στο σπίτι.
- Περαιτέρω αλλαγές που οδήγησαν στη διέυρυνση της φορολογικής βάσης σημειώθηκαν όταν οι γυναίκες άρχισαν να προτιμούν την καριέρα

Ερώτηση 4^η

- Να αναφερθείτε στη συνεργασία και στην ανάγκη για κυβέρνηση δίδοντας τις προοπτικές της εθελοντικής συνεργασίας

Η κυβέρνηση στον Thomas Hobbes (1588-1679) και στο John Locke (1632-1704)

- Η συνεργασία και η εμπιστοσύνη σε μια κοινωνία καθορίζουν το ρόλο της κυβέρνησης.
- Για να εξετάσουμε τους ρόλους της συνεργασίας και της εμπιστοσύνης, θα αναφερθούμε στις απόψεις σχετικά με την κυβέρνηση στο Hobbes και στο Locke.
- Ο Hobbes αντιλαμβανόταν την κοινωνία ως τοποθετημένη σε μια κλίμακα από την αναρχία ως την τάξη.
- Η αναρχία ήταν ανεπιθύμητη, επομένως, λόγω της εριστικής φύσης του ανθρώπου, ο Λεβιάθαν ήταν απαραίτητος για να επιβάλει την τάξη.

Η κυβέρνηση του John Locke

- Ο Locke βλέπει την κοινωνία ως τοποθετημένη σε μια κλίμακα από την ατομική ελευθερία ως την καταστολή.
- Ο στόχος ήταν η ατομική ελευθερία, η οποία είναι το φυσικό δικαίωμα για άντρες και γυναίκες.
- Η κυβέρνηση του Locke δεν λέει στους ανθρώπους τι να κάνουν.
- Αντίθετα, οι άνθρωποι λένε στην κυβέρνηση του Locke τι να κάνει.
- Οι πολίτες και οι φορολογούμενοι είναι οι εντολείς και η κυβέρνηση είναι ο εντολοδόχος

Οι αντίθετες θέσεις για την κυβέρνηση στο Hobbs και το Lock

- Ο Hobbes και ο Locke παρουσίασαν αντίθετες απόψεις για την ανθρώπινη φύση.
- Ο Hobbes εμφανίζει τους ανθρώπους ως άπληστους ή τεμπέληδες και ότι χρειάζονται τον περιορισμό της επιβαλλόμενης τάξης του *Λεβιάθαν*.
- Το όραμα του Locke απαιτεί εθελοντική συνεργασία και εμπιστοσύνη μεταξύ των ανθρώπων.

Η κυβέρνηση του Hobbes περιορίζει την ελευθερία

- Όπως υποστήριζε ο Hobbes - απαιτείται μια κυβέρνηση η οποία να περιορίζει την ατομική ελευθερία.
- Η ελευθερία που η κυβέρνηση θα περιόριζε είναι:
- Η ελευθερία που έχει κανείς να μην συνεργάζεται στο δίλημμα του φυλακισμένου

Το δίλημμα του φυλακισμένου

- «Το δίλημμα του φυλακισμένου» είναι ένα παιχνίδι στρατηγικής που το διατύπωσαν:
- Οι μαθηματικοί Flood και Dresher (1950) και στη συνέχεια το τελειοποίησε ο John Nash (βραβείο Νόμπελ 1994).

Ένας Υπέροχος Άνθρωπος (*A Beautiful Mind*) είναι αμερικανικό βιογραφικό δράμα παραγωγής 2001

- Κεντρικός ήρωας της ταινίας είναι ο Τζον Νας, τον οποίο υποδύεται ο Ράσελ Κρόου.
- Η ταινία έκανε πρεμιέρα στις ΗΠΑ στις 21 Δεκεμβρίου 2001. Έλαβε θετικές κριτικές και προτάθηκε για 8 βραβεία Όσκαρ κερδίζοντας τελικά 4, μεταξύ των οποίων και Όσκαρ Καλύτερης Ταινίας.
- Ωστόσο, η ταινία έχει επικριθεί από κάποιους, συμπεριλαμβανομένων και της οικογένειας του Τζον Νας, για τις ιστορικές ανακρίβειες που έχει σχετικά με την ζωή του.

Το δίλημμα του φυλακισμένου

- Ας υποθέσουμε ότι δύο άνθρωποι έχουν συλληφθεί ως ύποπτοι για κάποια παράβαση που έκαναν από κοινού.
- Οι δύο ύποπτοι κρατούνται σε διαφορετικά δωμάτια για ανάκριση, χωρίς να είναι σε θέση να επικοινωνούν μεταξύ τους.
- Αν ο ένας εξ αυτών ομολογήσει, ενώ ο άλλος κρατήσει το στόμα του κλειστό, τότε αυτός που ομολόγησε θα αφεθεί ελεύθερος, ενώ ο άλλος που κράτησε το στόμα του κλειστό θα καταδικαστεί σε φυλάκιση 3 χρόνων.

Το δίλημμα του φυλακισμένου

- Αν και οι δύο ομολογήσουν (προδίδοντας έτσι ο ένας τον άλλον), τότε θα καταδικαστούν σε φυλάκιση 2 χρόνων ο καθένας.
- Αν, τέλος, και οι δύο κρατήσουν το στόμα τους κλειστό (ουσιαστικά συνεργαζόμενοι), τότε θα καταδικαστούν σε φυλάκιση 1 χρόνου ο καθένας.
- **Η ισορροπία Nash** υπάρχει όταν και οι δύο ύποπτοι ομολογούν, αν και η περίπτωση που συνεργάζονται κρατώντας το στόμα τους κλειστό έχει καλύτερη ανταπόδοση για τον καθέναν τους.

Ισορροπία Nash

- Κάθε παίγνιο με πεπερασμένο πλήθος παικτών και στρατηγικών έχει τουλάχιστον ένα σημείο ισορροπίας, σύμφωνα με το οποίο όλοι οι παίκτες επιλέγουν τις πιο συμφέρουσες για αυτούς στρατηγικές, γνωρίζοντας και τις επιλογές των αντιπάλων τους.
- Οι παίκτες σκέφτονται τι μπορεί να διαλέξει ο αντίπαλος τους, προσπαθούν να καταλάβουν τη συμπεριφορά των άλλων και επιλέγουν τη στρατηγική τους σύμφωνα με αυτό.
- Δηλαδή η στρατηγική ενός παίκτη αποτελεί την καλύτερη αντίδραση (απόκριση) στην στρατηγική του άλλου παίκτη.
- Αυτός ο συνδυασμός στρατηγικών αποτελεί ισορροπία Nash.

Οι αντίθετες θέσεις για την εθελοντική συνεργασία στο Lock και το Hobbs

- Είναι εφικτή η απαιτούμενη από τον Locke εθελοντική συνεργασία και εμπιστοσύνη για να υπάρχει ελευθερία από την κυβέρνηση;
- Ή, όπως υποστήριζε ο Hobbes, η απουσία της συνεργασίας και της εμπιστοσύνης μεταξύ των ανθρώπων συνεπάγεται την ανάγκη για τον περιοριστικό ρόλο της κυβέρνησης – ή, κατά την ορολογία του Hobbes, την ανάγκη για έναν Λεβιάθαν;

Οι αντίθετες θέσεις για την εθελοντική συνεργασία στο Lock και το Hobbs

- Η άποψη του Locke για την ατομική ελευθερία προϋποθέτει ότι οι άνθρωποι διαφεύγουν από το δίλημμα του φυλακισμένου εθελοντικά μέσω του «φυσικού λόγου».
- Η προσφυγή στην ορθολογική συμπεριφορά ως «φυσικού λόγου» δεν επιλύει το πρόβλημα του διλήμματος του φυλακισμένου:
- Η μη αποδοτική ισορροπία Nash του διλήμματος του φυλακισμένου είναι η *συνέπεια* της ορθολογικής συμπεριφοράς.

Η ισορροπία Nash

- Η ισορροπία Nash επιτυγχάνεται μέσω της ορθολογικής συμπεριφοράς σύμφωνα με την οποία οι άνθρωποι μεγιστοποιούν την αναμενόμενη χρησιμότητά τους:
- Βάσει της αναμενόμενης ορθολογικής συμπεριφοράς των άλλων ανθρώπων, υπό συνθήκες πλήρους πληροφόρησης όπου ο καθένας μπορεί να προβλέψει την ορθολογική συμπεριφορά οποιουδήποτε άλλου.

Δέσμευση για συνεργασία

- Η εθελοντική συνεργασία μπορεί να επιτευχθεί στο δίλημμα του φυλακισμένου εάν οι άνθρωποι μπορούν να αναλάβουν αξιόπιστα μια δέσμευση συνεργασίας.
- Δεν είναι αρκετή η υπόσχεση για συνεργασία.
- Η απλή υπόσχεση για συνεργασία είναι «μόνο λόγια».

Η ορθολογική συμπεριφορά της συνεργασίας

- Η ορθολογική συμπεριφορά στο μη επαναλαμβανόμενο δίλημμα του φυλακισμένου είναι η υπόσχεση για συνεργασία και η επακόλουθη ορθολογική συμπεριφορά για την μεγιστοποίηση της χρησιμότητας που εκδηλώνεται με τη μη συνεργασία.

Η ορθολογική συμπεριφορά της συνεργασίας

- Μια υπόσχεση για συνεργασία γίνεται αξιόπιστη εισάγοντας ένα πρόσθετο όφελος ή κόστος το οποίο καθιστά τη συνεργασία τη βέλτιστη προσωπική επιλογή.
- Ένα παράδειγμα είναι μια τιμωρία που επιβάλλεται από την κυβέρνηση για άρνηση συνεργασίας.
- Ωστόσο, δεν απευθυνόμαστε στην κυβέρνηση για την επιβολή μιας λύσης στο δίλημμα του φυλακισμένου· ψάχνουμε για εθελοντική συνεργασία.

Το επαναλαμβανόμενο δίλημμα του φυλακισμένου

- Στο δίλημμα του φυλακισμένου, παρατηρήσαμε ότι η συνεργασία μπορεί να συνιστά ορθολογική συμπεριφορά εάν οι αλληλεπιδράσεις επαναλαμβάνονται στο χρόνο.
- Μπορεί να χρειάζονται δύο άνθρωποι κάθε μέρα για να παίρνουν μια απόφαση για το κατά πόσον θα συνεισφέρουν στη χρηματοδότηση της παροχής ενός δημοσίου αγαθού.
- Σε αυτό το επαναλαμβανόμενο παίγνιο, το παίγνιο του διλήμματος του φυλακισμένου παίζεται ξανά και ξανά.

Το επαναλαμβανόμενο δίλημμα του φυλακισμένου

- Οι άνθρωποι θα συνεργαστούν και δε θα λειτουργήσουν ως λαθρεπιβάτες εάν πληρούνται οι παρακάτω προϋποθέσεις:
- Η αλληλεπίδραση επαναλαμβάνεται στο μέλλον επ' αόριστον.
- Τα άτομα δεν προεξοφλούν τόσο πολύ το μέλλον· δηλαδή, το μέλλον είναι σχετικά σημαντικό και για τους δύο.
- Η ταυτότητα των ανθρώπων που εμπλέκονται στην αλληλεπίδραση θα παραμένει πάντα η ίδια, και οι άνθρωποι που αλληλεπιδρούν κάτω από τις συνθήκες του διλήμματος του φυλακισμένου το γνωρίζουν αυτό.

Η φήμη της συνεργασίας

- Κάτω απ' αυτές τις συνθήκες, τα ορθολογικά άτομα θα συνεργαστούν.
- Η διαφυγή από το δίλημμα του φυλακισμένου επιτυγχάνεται επειδή έχουν συμφέρον και τα δύο άτομα να έχουν φήμη συνεργασίας.
- Αν κάθε άτομο γνωρίζει ότι ένα άλλο άτομο πάντα συνεργάζεται, και εάν κάθε άτομο γνωρίζει ότι το άλλο πρόσωπο γνωρίζει τη φήμη για συνεργασία, τότε η φήμη κάθε ατόμου ως συνεργάσιμου οδηγεί το άλλο να συνεργαστεί κατά παρόμοιο τρόπο

Οι προϋποθέσεις της ορθολογικής συνεργασίας

- Η ταυτόχρονη εκπλήρωση των τριών παραπάνω προϋποθέσεων απαιτείται για να επέλθει μια ορθολογική διαφυγή από το δίλημμα του φυλακισμένου.
- Αν αυτές οι προϋποθέσεις δεν ικανοποιούνται ταυτοχρόνως, κατά την αναζήτηση μιας επιτυχημένης ισορροπίας συνεργασίας, κάθε άτομο επιχειρεί για να πείσει το άλλο ότι είναι παράλογο.
- Το κύριο εμπόδιο για την συνεργασία είναι η ανωνυμία σε μια μεγάλη κοινωνία, η οποία μειώνει την αξία της προσωπικής φήμης.

Οι προϋποθέσεις της ορθολογικής συνεργασίας και όχι «μία σου και μία μου».

- Οι ορθολογικοί άνθρωποι που γνωρίζονται μεταξύ τους και που ενδιαφέρονται για το μέλλον πρέπει να συνεργάζονται σε ένα διαρκώς επαναλαμβανόμενο δίλημμα του φυλακισμένου
- Ωστόσο, στην αλληλεπίδραση μεταξύ δύο ανθρώπων, ο ένας παρ' όλα αυτά μπορεί να επιλέξει να συμπεριφερθεί καιροσκοπικά και να μην συνεργαστεί.
- Ο άλλος τότε πρέπει να αποφασίσει πώς θα ανταποκριθεί σε αυτή την καιροσκοπική συμπεριφορά.
- Μια πιθανή ανταπόκριση είναι μια στρατηγική γνωστή ως «μία σου και μία μου».

Οι προϋποθέσεις της ορθολογικής συνεργασίας και όχι «μία σου και μία μου».

- Με τα μελλοντικά οφέλη επαρκώς αξιολογημένα, οι απώλειες από την καιροσκοπική συμπεριφορά της μη συνεργασίας που επιβάλλεται από το «μία σου και μία μου» καθιστούν τη διαρκή συνεργασία μια προσωπικά ορθολογική απόκριση.
- Και πάλι, η ανωνυμία είναι το πρόβλημα. Αν το «μία σου και μία μου» πρόκειται να αποτελέσει έναν αποτρεπτικό παράγοντα για τη μη συνεργασία, τα άτομα πρέπει να γνωρίζουν με ποιον θα αλληλεπιδρούν στο μέλλον.

Οι προϋποθέσεις της ορθολογικής συνεργασίας και όχι «μία σου και μία μου».

- Η επιβολή της εθελοντικής συνεργασίας μέσω του «μία σου και μία μου» μπορεί να είναι κατάλληλη για προσωπικές αλληλεπιδράσεις αλλά όχι για αλληλεπιδράσεις σε έναν πληθυσμό ανώνυμων ανθρώπων.
- Στο επίπεδο κοινωνίας, η τεχνική αυτή δεν μπορεί να επιλύσει το δίλημμα του φυλακισμένου.

Συνεργασία και κοινωνική αποδοχή

- Οι άνθρωποι μπορεί να συνεργάζονται επιδιώκοντας την κοινωνική αποδοχή. Η συνεργασία χρειάζεται να γίνεται αντιληπτή από τους άλλους.
- Η συνεργασία τότε έχει έναν ρόλο παρόμοιο με τη φήμη. Εάν το αίτημα κοινωνικής αποδοχής αποτελεί τη βάση για συμπεριφορά συνεργασίας, οι άνθρωποι δεν γίνεται να ζουν σε ανώνυμες κοινωνίες όπου κανένας δεν γνωρίζει ποιοι είναι.

Η αρετή της συνεργασίας

- Έχουμε παρατηρήσει ότι οι άνθρωποι συνεργάζονται σχετικά με τα δημόσια αγαθά.
- Αντίθετα με τις προβλέψεις του διλήμματος του φυλακισμένου, οι ανώνυμοι άνθρωποι συνεργάζονται και στην πραγματική ζωή.
- Συμβάλλουν στη φιλανθρωπία, δεν ρυπαίνουν και συμμετέχουν σε ομάδες συλλογικής δράσης που έχουν στόχο την προστασία του περιβάλλοντος.

Ερώτηση 5^η

- **Να αναφερθείτε στις απόψεις σχετικά με την ανάγκη για κυβέρνηση**

Οι απόψεις σχετικά με την ανάγκη για κυβέρνηση

- *Παρατηρούμε ότι οι απόψεις σχετικά με την ανάγκη για δημόσια χρηματοδότηση και δημόσια πολιτική – ή την ανάγκη για ύπαρξη κυβέρνησης – διαφέρουν;*

A. Η απόψεις για την κυβέρνηση και το κράτος από την πλευρά της πολιτικής οικονομίας

- Ο Adam Smith τονίζει ότι:
- Λόγω του «αόρατου χεριού», τα αισθήματα ενοχής είναι περιττά όταν οι άνθρωποι κάνουν το καλύτερο για τον εαυτό τους στις συναλλαγές.
- Ως καθηγητής ηθικής φιλοσοφίας, ο Adam Smith αναζητούσε μια ηθική βάση για την ιδιοτελή συμπεριφορά που εκδηλωνόταν από την ανθρώπινη φύση.

Ο Άνταμ Σμιθ (*Adam Smith* (1723 - 1790))

- Σκωτσέζος οικονομολόγος και φιλόσοφος.
- Θεωρείται ένας από τους πρωτοπόρους της πολιτικής οικονομίας και θεμελιωτής της σχολής των κλασικών οικονομικών.

Η αλληλεπίδραση πολιτικής και οικονομίας

- Ο Adam Smith και οι μεταγενέστεροι συγγραφείς του 19ου αιώνα, συμπεριλαμβανομένων των David Ricardo και David Hume, προσέφεραν τα θεμέλια της ανάπτυξης της πολιτικής οικονομίας ως μιας ευρύτερης κοινωνικής επιστήμης, η οποία αναγνωρίζει την αλληλεπίδραση μεταξύ πολιτικής και οικονομίας.

Ο Ντέηβιντ Ρικάρντο (*David Ricardo*) (1772 – 1823)

- Θεωρείται ένας από τους πατέρες των Κλασσικών Οικονομικών, με μεγαλύτερη συμβολή του στην εξέλιξη της οικονομικής θεωρίας

Ντέιβιντ Χιουμ (David Hume)

(1711 – 1776)

Σκωτσέζος ιστορικός και φιλόσοφος, που επηρέασε την ανάπτυξη δύο σχολών φιλοσοφίας, του σκεπτικισμού και του εμπειρισμού.

Ο χωρισμός οικονομίας και πολιτικής

- Στον 20^ο αιώνα, τα οικονομικά διαχωρίστηκαν από την πολιτική οικονομία.
- Μέσω του διαχωρισμού, έγινε μια απόπειρα για την καθιέρωση των οικονομικών ως ενός επιστημονικού κλάδου ανεξάρτητου από την πολιτική.
- Η πρόθεση ήταν να αντιμετωπίζονται τα οικονομικά σαν τη φυσική:
- Ο μαθηματικός φορμαλισμός θα αποκάλυπτε την αλήθεια και θα υπήρχαν ισορροπίες διαφόρων τύπων.

Τα οικονομικά και η δημόσια πολιτική

- Ο ρόλος των οικονομικών στη δημόσια πολιτική ήταν να περιγράψουν τα θετικά αποτελέσματα.
- Αφού θα διατυπώνονταν προτάσεις από τους οικονομολόγους με τα πιθανά θετικά αποτελέσματα, οι κυβερνήσεις ή αυτοί που λαμβάνουν τις πολιτικές αποφάσεις θα ακολουθούσαν μια πολιτική επιλογή βάσει των αναδιανεμητικών πολιτικών.

Τα οικονομικά και η δημόσια πολιτική

- Δηλαδή, οι οικονομολόγοι θα δείξουν τον τρόπο της μεγιστοποίησης του μεγέθους της πίτας (ή του εθνικού εισοδήματος) και οι κυβερνήσεις ή αυτοί που λαμβάνουν τις πολιτικές αποφάσεις θα αποφασίσουν πώς θα κοπεί και θα διανεμηθεί η πίτα.
- Οι οικονομολόγοι θα εξέφραζαν, κατά συνέπεια, την επιστημονική άποψή τους περί αποδοτικότητας, με την οποία ο καθένας θα μπορούσε να συμφωνήσει, και δεν θα αναμιγνύονταν στις αποφάσεις σχετικά με την κατανομή του οφέλους (ή του κόστους).

Τα οικονομικά και η δημόσια πολιτική

- Είναι απαραίτητος ένας ορισμός των οικονομικών σύμφωνα με τον οποίο να διατηρείται ο αυστηρός διαχωρισμός ανάμεσα στην αποδοτικότητα και την κοινωνική δικαιοσύνη.
- Πώς θα ήταν δυνατόν να διατηρηθεί ένας τέτοιος διαχωρισμός;
- Σε κάθε περίπτωση, ο διαχωρισμός μεταξύ των αιτημάτων περί αποδοτικότητας και κοινωνικής δικαιοσύνης είναι γενικώς αδύνατος

Ο συμβιβασμός μεταξύ αποδοτικότητας και κοινωνικής δικαιοσύνης

- Οι αποφάσεις σχετικά με τη δημόσια χρηματοδότηση και τη δημόσια πολιτική, σε γενικές γραμμές, συνίστανται σε ένα συμβιβασμό μεταξύ αποδοτικότητας και κοινωνικής δικαιοσύνης.
- Πρόκειται για το συμβιβασμό της αποδοτικότητας και της κοινωνικής δικαιοσύνης ως *ex post* ισότητα

Αποδοτικότητα και κατανομή των πόρων

- Η οικονομική επιστήμη τον 20^ο αιώνα διαχώρισε τις αποφάσεις σχετικά με την αποδοτικότητα από τις αποφάσεις σχετικά με την κατανομή:
- Τα μέσα που χρησιμοποιήθηκαν για την εφαρμογή του διαχωρισμού ήταν το θεωρητικό τέχνασμα των εφάπαξ φόρων ως του μέσου της χρηματοδότησης των δημοσίων δαπανών.

Δεξιιά (Adam Smith) και Αριστερά Karl Marx

- Φιλελευθερισμός
- και Μαρξισμός

Ο Καρλ Χάινριχ Μαρξ (*Karl Heinrich Marx*)

(Τριέρη 1818 - Λονδίνο 1883)

- Μεγάλος γερμανός πολιτικός φιλόσοφος και θεωρητικός του σοσιαλισμού.
- Ασχολήθηκε με πολλά ζητήματα ως φιλόσοφος και δημοσιογράφος.
- Είναι κατεξοχήν γνωστός για την ανάλυση της ιστορίας σε όρους ταξικής πάλης, η οποία συνοψίζεται στην θεωρία ότι τα συμφέροντα των κεφαλαιοκρατών και των εργαζομένων είναι διαμετρικά αντίθετα μεταξύ τους.

Ο Καρλ Χάινριχ Μαρξ (*Karl Heinrich Marx*) (Τριέρη 1818- Λονδίνο 1883)

- Η οικογένεια του Μαρξ ήταν μια προοδευτική εβραϊκή οικογένεια από την Τριέρη της *Πρωσίας*.
- Ο πατέρας του Χέρσελ καταγόταν από γενιά ραβίνων, και ήταν δικηγόρος.
- Ο Καρλ Μαρξ ήταν άριστος μαθητής. Στα γυμνασιακά του χρόνια συνέγραψε συνολικά δύο διατριβές, που αφορούσαν την ιστορία και τη θρησκεία

Ο Καρλ Χάινριχ Μαρξ (*Karl Heinrich Marx*) (Τριέρη 1818- Λονδίνο 1883)

- Οι πανεπιστημιακές σπουδές άρχισαν στο Πανεπιστήμιο της Βόννης το 1833, όπου σπούδαζε νομικά.
- Ο πατέρας του τον ανάγκασε να αλλάξει πανεπιστήμιο την επόμενη χρονιά, και έτσι ο Καρλ μεταφέρθηκε στο σοβαρό και ακαδημαϊκού ύφους πανεπιστήμιο Humboldt στο Βερολίνο .
- Η διατριβή αφορούσε στη σύγκριση των ατομικών θεωριών του Δημόκριτου και του Επίκουρου, και κατατέθηκε τελικά στο Πανεπιστήμιο της Ιένας το 1840, όπου και έγινε δεκτή.

Δεξιά (Adam Smith) και Αριστερά Karl Marx

- Η ιδεολογία εμπλέκεται στη θεώρηση της ανθρώπινης φύσης.
- Ο Adam Smith, ο πατέρας της Δεξιάς στα οικονομικά, περιλαμβάνει την ιδιοτελή ανθρώπινη φύση στην θεωρία του για το αόρατο χέρι.
- Ο Karl Marx, ο πατέρας της Αριστεράς, και οι οπαδοί του πρότειναν την αλλαγή του κόσμου αλλά και την αλλαγή της συνείδησης των ανθρώπων, έτσι ώστε οι άνθρωποι που είναι ιδιοτελείς και αντιδρούν στα κίνητρα να γίνουν αλτρουιστές και να συμβάλλουν ανάλογα με τις δυνατότητες που έχουν στο κοινό συμφέρον.

Ο αλτρουισμός του Marx και το κοινό καλό

- Η προϋπόθεση αυτής της άποψης είναι ότι οι άνθρωποι νοιάζονται βασικά για τους άλλους και δεν τους εκμεταλλεύονται.
- Ειδικότερα, η ανθρώπινη συμπεριφορά, δεν υπόκειται στον ηθικό κίνδυνο.
- Εάν ο ηθικός κίνδυνος απουσιάζει, οι άνθρωποι δεν εκμεταλλεύονται ένα δικό τους κράτος και εκείνοι που δεν τα καταφέρνουν καλά στη ζωή είναι κατ' ανάγκη θύματα της μοίρας.

Η άποψη της Δεξιάς και η κακή τύχη

- Μια κριτική από την πλευρά της Δεξιάς είναι ότι τότε είναι εξίσου πιθανό οι άνθρωποι να θεωρηθούν ανίκανοι να τα καταφέρουν καλύτερα στη ζωή τους επειδή η κατάστασή τους δεν οφείλεται σε δικές τους αποφάσεις αλλά στον εξωγενή παράγοντα της κακής τύχης.

Η άποψη της Αριστεράς και η καλή τύχη

- Κατά την άποψη της Αριστεράς, για έναν κόσμο χωρίς ηθικό κίνδυνο, οι άνθρωποι οι οποίοι ευημέρησαν μπορεί να θεωρούν ότι είχαν την τύχη να είναι τυχεροί, αντίθετα προς εκείνους που είχαν κακή τύχη και δεν ευημέρησαν.

Η κοινωνική αλληλεγγύη της Αριστεράς

- Εάν οι άτυχοι άνθρωποι μπορεί να είναι μόνο θύματα ενός εξωγενούς παράγοντα, τότε εκείνοι που η μοίρα τους έχει κάνει ανώτερους όσον αφορά τα αποτελέσματα και τις δυνατότητές τους, είναι υποχρεωμένοι να βοηθούν τους άτυχους.

Για την Αριστερά δεν υπάρχει μοίρα

- Από αυτή την άποψη, την οποία συνδέουμε με την Αριστερά του ιδεολογικού φάσματος, δεν υπάρχει χώρος για τον ισχυρισμό ότι οι άνθρωποι μπορεί να έχουν συμβάλει στις ατυχείς καταστάσεις τους λόγω της αντίδρασής τους στα κίνητρα (λόγω του ηθικού κινδύνου) και ότι, με τα κατάλληλα κίνητρα, είναι ικανοί να είναι παραγωγικοί και αυτοδύναμοι στη ζωή τους.

Δεν υπάρχει μοίρα αλλά μόνο η συνειδητή δράση των ανθρώπων

- Με τον ηθικό κίνδυνο αποκλεισμένο, δεν υπάρχει περιθώριο για την ενημέρωση των ανθρώπων, προτού ληφθούν οι αποφάσεις περί προσπάθειας, ότι οι προσωπικές αποφάσεις και ενέργειες θα έχουν συνέπειες επειδή η μοίρα δεν προκαθορίζει τα αποτελέσματα της ζωής.

Ερώτηση 6^η

- Να αιτιολογήσετε την άποψη γιατί η εξάρτηση από το κράτος είναι αμφιλεγόμενη

Η εξάρτηση από το κράτος

- Υπάρχει μια πρώτη εξήγηση για το γεγονός ότι η εξάρτηση από το κράτος είναι αμφιλεγόμενη – λόγω των διαφορετικών απόψεων για την ανθρώπινη φύση και τις διαφορετικές συνέπειες που προκύπτουν σχετικά με την ατομική υπευθυνότητα και τις ευθύνες της κυβέρνησης.

Η άποψη της Αριστεράς

- Η άποψη της Αριστεράς εκφράζεται στις ακόλουθες προτάσεις.
- *Προβλήματα εντολέα-εντολοδόχου:*
- Τα πολιτικά και γραφειοκρατικά προβλήματα εντολέα-εντολοδόχου είναι ελάχιστα, έτσι ώστε οι κυβερνήσεις να απολαμβάνουν γενικά την εμπιστοσύνη των πολιτών προκειμένου να λαμβάνουν – και οι γραφειοκρατίες να εφαρμόζουν – τις κοινωνικά επωφελείς αποφάσεις σχετικά με την δημόσια χρηματοδότηση και την δημόσια πολιτική.

Η άποψη της Αριστεράς

- Η ορθολογική άγνοια και άλλοι λόγοι της ασύμμετρης πληροφόρησης των ψηφοφόρων και των φορολογούμενων δεν αποτελούν σημαντικούς περιορισμούς για την ανάθεση ευθυνών στην κυβέρνηση.
- Η δημοσιονομική ψευδαίσθηση δεν είναι σημαντική. Τα αποτελέσματα των κινήτρων ως προς τη φορολόγηση δεν αποτελούν σημαντικούς περιορισμούς για τη συλλογή των φορολογικών εσόδων. Ο ηθικός κίνδυνος δεν είναι ένα σημαντικό πρόβλημα επειδή οι άνθρωποι γενικά δεν εκμεταλλεύονται την φιλανθρωπία ή την ασφάλιση.

Η άποψη της Αριστεράς

- *Ψηφοφορία και επιλογή τοποθεσίας εγκατάστασης:*
- Η περίπτωση ενός αντιπροσωπευτικού ατόμου είναι μια καλή προσέγγιση για μεγάλο μέρος της οικονομικής ανάλυσης επειδή οι άνθρωποι έχουν παρόμοιες προτιμήσεις.
- Επειδή οι προτιμήσεις είναι παρόμοιες, η τυραννία της πλειοψηφίας στο πλειοψηφικό σύστημα δεν αποτελεί σημαντικό πρόβλημα.

Η άποψη της Αριστεράς

- Η κεντρική κυβέρνηση ευνοείται έναντι των πολλαπλών κυβερνήσεων σε ένα ομοσπονδιακό δημοσιονομικό σύστημα:
- Η κεντρική κυβέρνηση καθιστά δυνατή την αναδιανομή εισοδήματος μέσω της κεντρικής φορολογίας·

Η άποψη της Αριστεράς

- *Η επιλογή μεταξύ αποδοτικότητας και κοινωνικής δικαιοσύνης:*
- Μια άποψη της Αριστεράς αποδίδει προτεραιότητα στον στόχο της κοινωνικής και οικονομικής ισότητας.
- Επειδή η ισότητα απαιτεί αναδιανομή του εισοδήματος που μόνο οι κυβερνήσεις μπορούν να επιβάλλουν νόμιμα, υπάρχει μια προτίμηση για την επιβεβλημένη τάξη της κυβέρνησης.

Η άποψη της Δεξιάς

- Η άποψη της Δεξιάς τονίζει την αξία του κοινωνικού στόχου της αποδοτικότητας.
- Η κοινωνική δικαιοσύνη τονίζεται έτσι περισσότερο ως φυσικό δικαίωμα ιδιοκτησίας και *ex ante* ισότητας και όχι *ex post* ισότητα.

Το πλεονέκτημα των κυβερνήσεων να είναι σε θέση να κάνουν την αναδιανομή υποχρεωτική δεν απαιτείται όταν ο πρωταρχικός κοινωνικός στόχος θεωρείται πως είναι η αποδοτικότητα. Ειδικότερα, η οπτική της Δεξιάς αναλύεται στις ακόλουθες απόψεις:

Η άποψη της Δεξιάς

- *Προβλήματα εντολέα-εντολοδόχου:*
- Το πολιτικό πρόβλημα εντολέα-εντολοδόχου θεωρείται ως περιορισμός στην εκχώρηση αρμοδιοτήτων στην κυβέρνηση.
- Οι πολιτικοί και οι γραφειοκράτες αναγνωρίζονται ως *άνθρωποι* ιδιοτελείς και με προσωπικούς στόχους.
- Γι αυτό η εξουσία που η κυβέρνηση μπορεί να ασκήσει πάνω στους πολίτες θα πρέπει να περιορίζεται από το Σύνταγμα.

Η άποψη της Δεξιάς

- *Η ασύμμετρη πληροφόρηση και η δημόσια πολιτική:*
- Η ασύμμετρη πληροφόρηση παρεμποδίζει μια κυβέρνηση, η οποία έχει καλή πρόθεση, από την αποτελεσματική χρήση της δημόσιας χρηματοδότησης και της δημόσιας πολιτικής:

Η άποψη της Δεξιάς

- Υπάρχουν δύο προβλήματα ασύμμετρης πληροφόρησης:
- Οι πολίτες και οι φορολογούμενοι δεν γνωρίζουν τι κάνουν οι κυβερνήσεις· και οι κυβερνήσεις έστω και αν έχουν καλή πρόθεση, δεν έχουν την κατάλληλη πληροφόρηση για να επιλέξουν αποδοτικές πολιτικές ενώ υπάρχουν απώλειες αποτελεσματικότητας μέσω της υπερβάλλουσας φορολογικής επιβάρυνσης όταν επιβάλλονται οι φόροι.

Η άποψη της Δεξιάς

- *Ψηφοφορία*: Οι συλλογικές αποφάσεις που λαμβάνονται με ψηφοφορία θα πρέπει να περιορίζονται και να προτιμώνται οι ιδιωτικές αποφάσεις αγοράς, επειδή το πλειοψηφικό σύστημα δεν εξασφαλίζει ούτε αποδοτικότητα ούτε κοινωνικά δίκαια αποτελέσματα.
- Οι αποφάσεις ψήφου μπορεί επίσης να μην βασίζονται στην ουσία των εναλλακτικών πολιτικών· μάλλον, οι άνθρωποι ψηφίζουν δηλωτικά.

Η άποψη της Δεξιάς

- Οι άνθρωποι που λαμβάνουν μεταβιβάσεις εισοδημάτων από την κυβέρνηση δεν είναι μοιραία θύματα αλλά αντιδρούν σε κίνητρα και είναι ικανοί να είναι αυτοδύναμοι και να έχουν αυτοεκτίμηση.
- Ωστόσο, αν λαμβάνουν χρήματα για να μη δουλεύουν, οι άνθρωποι μπορεί να επιλέξουν να πάρουν τα χρήματα.

Η άποψη της Δεξιάς

- Οι άνθρωποι που είναι ανίκανοι να είναι αυτοδύναμοι χρειάζεται να βοηθηθούν – αλλά οι άνθρωποι με ειδικές ανάγκες χρειάζονται την ευκαιρία να συμβάλλουν παραγωγικά ανάλογα με τις δυνατότητές τους.
- Είναι κοινωνικά παράδοξο να εργάζονται άνθρωποι με ειδικές ανάγκες και άλλοι που είναι αρτιμελείς όχι.

Η άποψη της Δεξιάς

- *Δημοσιονομικός φεντεραλισμός και ανταγωνισμός μεταξύ των κυβερνήσεων:*
- Μια ομοσπονδιακή δημοσιονομική δομή των κυβερνήσεων είναι ευεργετική λόγω της δυνατότητας επιλογής μεταξύ των κυβερνήσεων.
- Οι πολλαπλές κυβερνήσεις πλεονεκτούν ως προς την παροχή δυνατότητας επιλογής των δημοσίων αγαθών και στην πληροφόρηση για τις συγκρίσιμες πολιτικές επιδόσεις
- Η οποία επιτρέπει στους ψηφοφόρους να αξιολογούν την ικανότητα και την τιμιότητα των πολιτικών αντιπροσώπων.

Η άποψη της Δεξιάς

- *Φθόνος και αλτρουισμός*: Οι αλληλοεξαρτώμενες χρησιμότητες μπορεί να εκφραστούν με αλτρουισμό αλλά ο φθόνος είναι επίσης ένα βασικό ανθρώπινο συναίσθημα.
- Υπάρχει μια σχέση μεταξύ προοδευτικής φορολογίας και φθόνου. Η αναδιανομή του εισοδήματος φαίνεται γενικά να επηρεάζεται από το φθόνο όταν οι απώλειες αποδοτικότητας που οφείλονται στην αναδιανομή έχουν υποταχτεί στον στόχο της μεγαλύτερης *ex post* ισότητας.

Η άποψη της Δεξιάς

- *Ιδιωτική επίλυση και προσωπικές επιλογές:*
- Η ισότητα ευκαιριών και η κοινωνική κινητικότητα επιτρέπουν την αξιοκρατία και επιτρέπουν στους ανθρώπους να επιλέγουν απασχόληση και επαγγέλματα σύμφωνα με το προσωπικό συγκριτικό τους πλεονέκτημα.

Η άποψη της Δεξιάς

- Η ξένη βοήθεια δεν καταφέρνει να βελτιώσει τις συνθήκες ζωής στις φτωχές χώρες, εξαιτίας της συμπεριφοράς των ξένων κυβερνήσεων και της άρχουσας τάξης.
- Οι φτωχοί άνθρωποι στις φτωχές χώρες παραμένουν φτωχοί εξαιτίας της διαφθοράς και της ιδιοτέλειας των ανθρώπων οι οποίοι ελέγχουν τις κυβερνήσεις στις χώρες αυτές.
- Η παγκόσμια αντιπροσωπευτική κυβέρνηση, η οποία θα περιλάμβανε κατ' ανάγκη αντιπροσώπους από τις κυβερνήσεις όλου του κόσμου, είναι ανεπιθύμητη.

Η άποψη της Δεξιάς

- *Αποδοτικότητα και κοινωνική δικαιοσύνη:*
Η αποδοτική αλλαγή αυξάνει το εθνικό εισόδημα έστω κι αν υπάρχουν αδικίες λόγω της αδυναμίας αποζημίωσης των ανθρώπων που χάνουν

Η άποψη της Δεξιάς

- *Οι ανταγωνιστικές αγορές προτιμώνται έναντι των κυβερνητικών αποφάσεων – ή ακόμη, η αυθόρμητη τήρηση της τάξης προτιμάται από την επιβολή της τάξης – λόγω της αποδοτικότητας και επίσης λόγω της ατομικής ελευθερίας.*

Ερώτηση 7^η

- Να αναφερθείτε στην ανθρώπινη φύση και στην ανάγκη για διακυβέρνηση

Το «αόρατο χέρι» της αγοράς και η ανάγκη για διακυβέρνηση

- Δεν θα υπήρχαν διαφωνίες σχετικά με την ανάγκη για κρατική παρέμβαση εάν η ίδια η ανθρώπινη φύση δεν έχει ανάγκη την κυβέρνηση.
- Ωστόσο, ένας ακόμη λόγος της ανάγκης για κρατική παρέμβαση είναι η ίδια ιδιοτελής συμπεριφορά που ο Adam Smith δικαιολόγησε στις συναλλαγές μέσω του «αόρατου χεριού».

Το «αόρατο χέρι» της αγοράς και η ανάγκη για κρατική παρέμβαση

- Δεν θα υπήρχε ανάγκη για κρατική παρέμβαση προκειμένου να διατηρηθούν οι ανταγωνιστικές αγορές εάν δεν υπήρχε η ιδιοτελής συμπεριφορά που έχει στόχο τη μεγιστοποίηση του κέρδους και επομένως κανένας δεν επωφελείτο από την εξουσία του μονοπωλίου.

Ατομική ιδιοκτησία και κρατική παρέμβαση

- Εάν όλοι οι άνθρωποι σέβονταν το φυσικό δικαίωμα της ιδιοκτησίας και το δικαίωμα της ελευθερίας και της ζωής των άλλων, δεν θα ήταν απαραίτητη η επιβολή του νόμου μέσω της κυβέρνησης.

Η ανάγκη για την καταβολή των φόρων

- Εάν όλοι οι άνθρωποι είχαν επίγνωση από τα πραγματικά τους οφέλη από τα δημόσια αγαθά και πλήρωναν πρόθυμα τους φόρους· δεν θα απαιτείτο πρόσθετη φορολογία για την χρηματοδότηση των δημοσίων αγαθών και δεν θα υπήρχε η υπερβάλλουσα φορολογική επιβάρυνση και οι διοικητικές δαπάνες.

Η ανάγκη για την καταβολή των φόρων

- Δεν θα υπήρχε φοροδιαφυγή εάν οι άνθρωποι δεν επεδίωκαν να λειτουργούν ως λαθρεπιβάτες στις πληρωμές των φόρων.

Η αρετή της συλλογικότητας

- Η δημόσια πολιτική και η δημόσια χρηματοδότηση δεν θα απαιτούνταν για την επίλυση προβλημάτων εξωτερικότητων εάν οι άνθρωποι ήταν συνετοί στο να λαμβάνουν υπόψη τον τρόπο με τον οποίο επιδρά η συμπεριφορά τους στους άλλους.

Πατερναλισμός και συλλογικότητα

- Οι πατερναλιστικές πολιτικές δεν θα ήταν απαραίτητες εάν οι προσωπικές αποφάσεις δεν υπόκειντο σε προεξοφλήσεις με υπερβολή, πλαισίωση και περιορισμένο ορθολογισμό.

Η κοινωνική ασφάλιση

- Η δυσμενής επιλογή δεν θα υπονόμει την κοινωνική ασφάλιση εάν οι άνθρωποι που προέρχονται εκτός της κοινωνίας σέβονταν ότι τα δικαιώματα που προκύπτουν από το συμβόλαιο κοινωνικής ασφάλισης μιας κοινωνίας
- Προορίζονται ως μέσα αντιμετώπισης των τυχαίων προσωπικών ανασφαλειών των ανθρώπων στο εσωτερικό μιας κοινωνίας.

Δημόσιο συμφέρον και ατομικό συμφέρον

- Δεν θα υπήρχαν πολιτικά προβλήματα εντολέα-εντολοδόχου εάν εκείνοι που λαμβάνουν τις πολιτικές αποφάσεις και οι κρατικοί υπάλληλοι δεν είχαν προσωπικούς στόχους που αποκλίνουν από το δημόσιο συμφέρον.

Πόση κρατική παρέμβαση χρειάζεται

- Επειδή η προσωπική συμπεριφορά που απαιτείται για μια αποδοτική και κοινωνικά δίκαιη κοινωνία έρχεται σε αντίθεση με την ιδιοτελή ανθρώπινη συμπεριφορά, η επίτευξη των στόχων της αποδοτικότητας και κοινωνικής δικαιοσύνης γενικά απαιτεί κάτι παραπάνω από εθελοντικές αποφάσεις που βασίζονται σε προσωπικά συμφέροντα.
- Υπάρχει επομένως ανάγκη για κρατική παρέμβαση.
- Το ερώτημα είναι, «Πόση κρατική παρέμβαση;».